

V loňském roce výrazně stoupl počet smrtelných pracovních úrazů

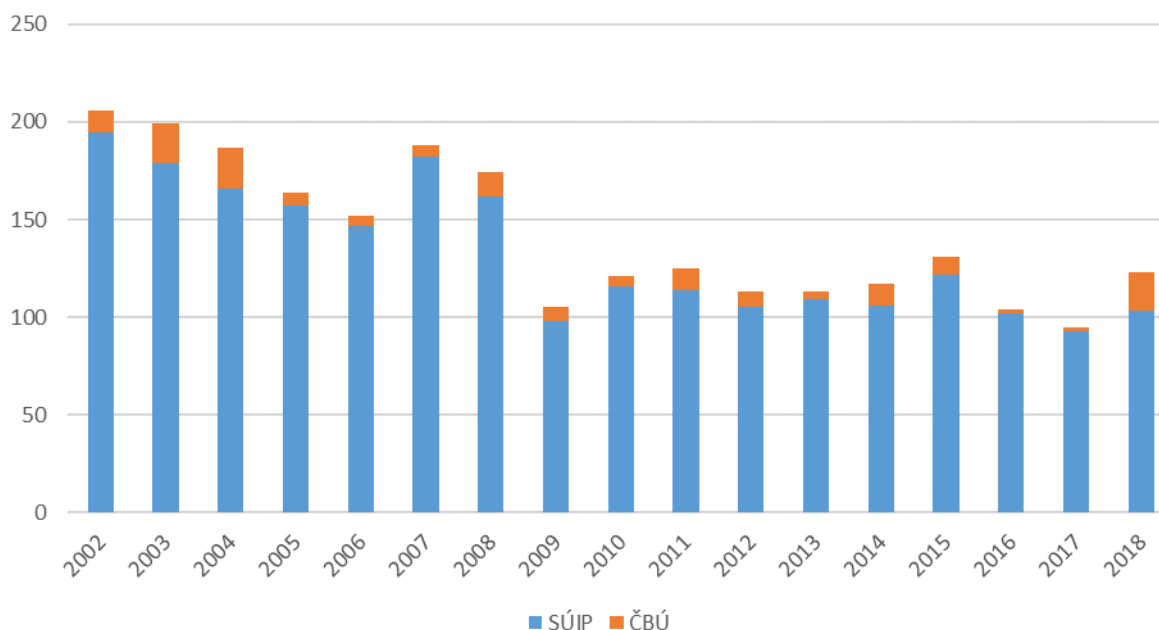
Opava, 30. května 2019 – V loňském roce zaznamenaly Státní úřad inspekce práce a Český báňský úřad dohromady 123 smrtelných pracovních úrazů oproti 95 případům z roku 2017, kdy počet smrtelných pracovních úrazů klesl pod hranici 100. Z toho na oblastní inspektoráty práce bylo nahlášeno 103 smrtelných pracovních úrazů. Zbývajících 20 smrtelných úrazů podléhá výkonu vrchního dozoru ČBÚ. Na zvýšeném počtu pracovních úmrtí se kromě důlního neštěstí ve Stonavě na Karvinsku rovněž podílel nárůst o necelých 10 procent v civilním sektoru. Zahraniční pracovníci se na celkovém počtu pracovních úrazů podílejí 25 procenty, což je výrazně více, než je jejich podíl na celkové zaměstnanosti v České republice.

Vzhledem k závažnosti smrtelných pracovních úrazů uvádíme pro srovnání delší časovou řadu. Od roku 2002, kdy jich bylo celkem 206, se jejich počet snižoval až na 152 smrtelných pracovních úrazů v roce 2006. V letech následující hospodářské konjunktury opět počet smrtelných pracovních úrazů o něco vzrostl, aby vzápětí v roce 2009 výrazně klesl na 105 případů. V následujících letech se pohyboval mezi 110–120 případy, v roce 2016 klesl na 104 případů a v roce 2017 dokonce na 95 případů.

V jednom případě byl u smrtelných pracovních úrazů v loňském roce zjištěn vliv alkoholu nebo jiných návykových látek. K čtyřem smrtelným pracovním úrazům došlo při činnostech vykonávaných v zahraničí.

Rok	SÚIP	ČBÚ	Celkem
2002	195	11	206
2003	179	20	199
2004	166	21	187
2005	157	7	164
2006	147	5	152
2007	182	6	188
2008	162	12	174
2009	98	7	105
2010	116	5	121
2011	114	11	125
2012	105	8	113
2013	109	4	113
2014	106	11	117
2015	122	9	131
2016	102	2	104
2017	93	2	95
2018	103	20	123

Vývoj počtu smrtelných pracovních úrazů za období let 2002–2018

Vývoj počtu smrtelných pracovních úrazů v letech 2002-2018

Smrtelné pracovní úrazy podle krajů

Z pohledu regionálního, tj. podle místa, kde k úrazu došlo, se nejvíce smrtelných pracovních úrazů stalo v krajích Moravskoslezském (23), Středočeském (21), Jihomoravském (13) a Ústeckém (11). K jedinému smrtelnému pracovnímu úrazu došlo v Královéhradeckém kraji.

Kraj, kde k úrazu došlo	2014	2015	2016	2017	2018
Hl. m. Praha	4	8	9	7	9
Středočeský kraj	18	17	10	15	21
kraj Vysočina	6	7	4	7	6
Jihočeský kraj	5	4	8	7	8
Plzeňský kraj	7	13	10	5	5
Karlovarský kraj	12	3	2	2	3
Ústecký kraj	5	16	8	8	11
Liberecký kraj	6	5	2	0	2
Královéhradecký kraj	8	9	5	2	1
Pardubický kraj	14	6	4	5	5
Jihomoravský kraj	8	5	8	10	13
Zlínský kraj	3	6	9	4	7
Olomoucký kraj	2	14	8	5	5
Moravskoslezský kraj	11	4	11	12	23
zahraničí	8	14	6	6	4
Celkem	117	131	104	95	123

Počet smrtelných pracovních úrazů v letech 2014–2018 podle místa úrazu

Zdroje smrtelných pracovních úrazů

Nejčastějším zdrojem *byla pozemní vozidla a ostatní dopravní prostředky* (29 smrtelných pracovních úrazů), převážně šlo o dopravní nehody. Smrtelnými pracovními úrazy, které vznikly při dopravních nehodách dopravních prostředků na veřejných pozemních komunikacích, se inspekce práce v rámci své kontrolní činnosti nezabývá, na rozdíl od pracovních úrazů, ke kterým došlo při provozu dopravních prostředků na účelových komunikacích a v neveřejných prostorách. Druhým nejpočetnějším zdrojem vzniku smrtelných pracovních úrazů byla kategorie *materiály, předměty, výrobky, součásti, strojů a vozidel, úlomky a prach*, kdy se jedná převážně o úrazy způsobené nedostatečným zajištěním těžkých břemen, materiálu a součástí při jejich přemístování a převážení.

Příčiny smrtelných pracovních úrazů

Podobně jako v roce 2017, i loni se nejvíce smrtelných pracovních úrazů stalo v důsledku *špatně nebo nedostatečně odhadnutého rizika*, a to v téměř 62 procentech (76 úmrtí). Další významnou příčinou je také *používání nebezpečných postupů nebo způsobu práce včetně jednání bez oprávnění, proti zákazu, prodlévání v ohroženém prostoru* (8) a *nesprávná organizace práce* (6). Ostatní kategorie příčin pracovních úrazů jsou v záznamech o smrtelných pracovních úrazech uváděny v mnohem menší míře.

Vývoj počtu smrtelných pracovních úrazů podle vztahu k zaměstnavateli

Nejvíce smrtelných pracovních úrazů utrpěli zaměstnanci v pracovním poměru, přes 75 procent (93 úmrtí) z celkového počtu. Dále se na smrtelných pracovních úrazech podíleli osoby vykonávající činnosti nebo poskytující služby mimo pracovněprávní vztahy (12) a zaměstnanci zaměstnaní na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr (11). Tzv. agenturní zaměstnanci (zaměstnanec agentury práce nebo dočasně přidělený k výkonu práce) byli obětmi smrtelných pracovních úrazů ve 4 procentech případů (5).

Vztah k zaměstnavateli	2014	2015	2016	2017	2018	
					SÚIP	ČBÚ
Zaměstnanec agentury práce nebo dočasně přidělený k výkonu práce	4	1	0	2	5	0
Osoba vykonávající činnosti nebo poskytující služby mimo pracovněprávní vztahy	7	9	6	9	12	0
Zaměstnanec zaměstnaný na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr	10	21	7	11	10	1
Zaměstnanec v pracovním poměru	84	78	80	72	76	19
OSVČ	1	3	9	0	0	0
Celkem	106	122	102	95	123	

Vývoj počtu smrtelných pracovních úrazů podle vztahu k zaměstnavateli

Příklady smrtelných pracovních úrazů

Smrtelný pracovní úraz při pracích na rekonstrukci vozovky, při provádění skládání materiálu (živičné asfaltové směsi)

Při pracích na rekonstrukci vozovky řidič nákladní soupravy popojel pod vodiče vysokého napětí, kdy se horní část korby (velkoobjemový návěs) dotkla krajního vodiče pod napětím. Řidič se pravděpodobně chtěl přesvědčit, zda se vysypal všechen materiál, vystoupil z kabiny vozu a při dotyku levé nohy se zemí byl zasažen elektrickým proudem vysokého napětí, který ho usmrtil.

Smrtelný pracovní úraz při manipulaci s nosníkem

Při manipulaci s nosníkem o délce 12 m pomocí vysokozdvížného vozíku došlo k ostrému zabrzdění z důvodu nekontrolovaného pohybu nosníku na vidlicích a k následnému pádu nosníku z výšky asi 3 metrů z vidlic vysokozdvížného vozíku, přičemž byl padajícím nosníkem smrtelně zasažen zaměstnanec, který prováděl v tomto prostoru pomocné práce,

Smrtelný pracovní úraz pád ze středy při provádění zednických prací

Zaměstnanec prováděl zednické práce při omítání špalet okna nad úrovní střechy spojovacího krčku mezi budovami. Pro pohyb na pracovišti a pro provádění zednických prací využili provizorní dočasnou technickou konstrukci umístěnou nad sedlovou střechou, jejíž volná hrana nebyla zajištěna proti pádu a zaměstnanec nebyl ani vybaven osobními ochrannými pracovními prostředky proti pádu. Při manipulaci s materiálem (vědreem s omítkovou hmotou) došlo k pádu zaměstnance z výšky asi 13 m a smrtelnému zranění.

O Státním úřadu inspekce práce (SÚIP)

Státní úřad inspekce práce je orgán státní správy, jehož úkolem je kontrola dodržování povinností plynoucích z pracovněprávních předpisů, včetně předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. SÚIP má své sídlo v Opavě a je řízen Ministerstvem práce a sociálních věcí České republiky. Pod SÚIP spadá 8 oblastních inspektorátů práce: OIP Hlavní město Praha, OIP Středočeský kraj, OIP Jihočeský kraj a Vysočina, OIP Plzeňský a Karlovarský kraj, OIP Ústecký a Liberecký kraj, OIP Královéhradecký a Pardubický kraj, OIP Jihomoravský a Zlínský kraj, OIP Moravskoslezský a Olomoucký kraj. Kromě kontrol patří k základním úkolům Úřadu i inspektorátů poradenská, konzultační a osvětová činnost. Činnost SÚIP a inspektorátů se řídí zákonem č. 251/2005 Sb., o inspekci práce.

Mgr. Richard Kolibač
tiskový mluvčí SÚIP
775 863 764

Richard.Kolibac@suip.cz